

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-59-37>

УДК 338.45:621]:[338.246:330.131.7](477)

Кузнецов Іван Андрійовичздобувач третього освітньо-наукового рівня освіти,
Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-2115-6176>**Ivan Kuznetsov**

Zaporizhia Institute of Economics and Information Technologies

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ НА МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ****IMPROVING THE ASSESSMENT OF THE LEVEL
OF ECONOMIC SECURITY AT MACHINE-BUILDING
ENTERPRISES OF UKRAINE UNDER CONDITIONS
OF ECONOMIC CHALLENGES**

Анотація. Стаття присвячена пошуку нових наукових рішень щодо удосконалення оцінювання рівня економічної безпеки на машинобудівних підприємствах України. У науковому дослідженні розроблена сукупність інноваційних рішень для удосконалення оцінки економічної безпеки виробників машинобудівної продукції країни, які на відміну від існуючих враховують вплив на машинобудівний бізнес України визначеного переліку ключових економічних викликів, базуються на підходах оцінки кредитоспроможності, враховують сукупність унікальних умов ведення бізнес-діяльності в машинобудуванні, особливості здійснення оцінювання різними суб'єктами, а також розміри машинобудівних підприємств. Використання наукових розробок, що наведені у статті, дозволить сформувати умови підвищення економічної безпеки на машинобудівних підприємствах в Україні, а також військового та поствійськового розвитку економіки країни.

Ключові слова: економічна безпека, економічні виклики, інноваційні рішення, машинобудівні підприємства, машинобудування, оцінка.

Summary. The article is devoted to the search for new scientific solutions for improving the assessment of the level of economic security at machine-building enterprises of Ukraine. The scientific research has developed a set of innovative solutions aimed at improving the assessment of the economic security of machinery manufacturing enterprises in the country. Unlike existing approaches, these solutions take into account the impact of a defined set of key economic challenges on Ukraine's machinery manufacturing sector, are based on creditworthiness assessment methodologies, consider the combination of unique conditions for conducting business activities in the mechanical engineering sector, reflect the specific features of assessment by different stakeholders, and account for the size of machine-building enterprises. The article has analyzed the dynamics of key economic indicators of the development of Ukrainian mechanical engineering in 2010–2024. A set of key economic challenges that affected the economic safety of machine-building enterprises of Ukraine has been determined. It includes the following economic challenges: the systemic crisis of the machine-building industry (2013–2022); European integration processes (since 2014 and ongoing); the transition to a post-industrial development model (since 2010 and ongoing); the consequences of nationwide economic crises (from 2014 to 2017 (transformational); from 2019 to 2020 (pandemic); from 2022 to 2023 (the Russian military invasion)). In the article, the following are identified as subjects involved in assessing the economic security of machine-building enterprises in Ukraine: business owners; enterprise managers; employees in the field of economic security; competitors; state (local) authorities; counterparties; mass media; and external analysts. Separately, all machine-building enterprises, within the framework of economic security assessment procedures, have been divided into four groups according to their size: micro-enterprises, small enterprises, medium-sized enterprises, and large enterprises. The use of the scientific developments presented in the article will help create conditions for enhancing economic security at machine-building enterprises in Ukraine, as well as support the military and post-war development of the country's economy.

Keywords: economic security, economic challenges, innovative decisions, machine-building enterprises, mechanical engineering, assessment.

Постановка проблеми. Український машинобудівний бізнес у сучасних умовах воєнного розвитку економічної системи країни, а також з врахуванням складного пост воєнного розвитку національної економіки, потребує нарощування та оптимізації резильєнтності. Саме резильєнтні суб'єкти підприємництва, а також галузі економіки, в умовах високої економічної турбулентності на національних, міжнародних та світових ринках збуту будуть мати додаткові конкурентні переваги і забезпечать собі умови для довгострокового сталого розвитку.

Забезпечення резильєнтності у машинобудуванні України повинно спиратись на досягнення оптимального рівня економічної безпеки, що вимагає підвищення уваги власників та керівників українського машинобудівного бізнесу до питань управління економічною безпекою. Ефективне управління економічною безпекою стає, у сучасному бізнес – середовищі, базисом для забезпечення конкурентоспроможності та довгострокового сталого розвитку українських машинобудівних підприємств.

Здійснення ефективних управлінських впливів у сфері економічної безпеки можливо тільки на основі використання достатньої кількості достовірної та об'єктивної управлінської інформації, яку надає процедура оцінки. Враховуючи наведене, перед українським машинобудуванням, науковцями та менеджерами-практиками, постало ключове завдання розробки та запровадження адекватних підходів до оцінювання економічної безпеки машинобудівних підприємств країни. При цьому критичним є врахування, при розробці підходів до оцінювання економічної безпеки виробників машинобудівної продукції України, економічних викликів, які впливають на суб'єкти підприємницької діяльності галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми забезпечення економічної безпеки, управління економічною безпекою в українському машинобудуванні, у тому числі щодо оцінювання рівня економічної безпеки машинобудівних підприємств, викликають значний науковий інтерес серед вчених України. Можливо виділити чотири групи наукових досліджень, а саме:

1. Дослідження особливостей забезпечення економічної безпеки на українських підприємствах, у тому числі машинобудівних, де можливо виділити наукові роботи: С.Т. Пілецької, Т.Ю. Коритько та Н.М. Кравчук [15]; І.Г. Миколенко [12]; М.В. Хацер [16] та інших вчених.

2. Розкриття проблематики управління економічною безпекою на підприємствах, у тому числі зі сфери машинобудування. Звертаємо увагу на напрацювання: М.Л. Оніщенко та Б.І. Сюркало [13]; І.І. Кульчицького [10]; В.В. Байдали та А.В. Якимовської [1] і інших науковців.

3. Розробка підходів до оцінювання економічної безпеки суб'єктів підприємництва, у тому числі з галузі машинобудування. Відзначаємо наукові дослідження: Г.В. Кошельок та І.П. Малікової [9]; Н.І. Гавловської, С.А. Матюх та Л.С. Любохинець [2]; Н.М. Пилипенко [14] та інших вчених.

4. Дослідження іноземного досвіду оцінювання економічної безпеки підприємств, у тому числі машинобудівних. Виділяємо роботи наступних вчених: Н. Цегельник та О. Ярмолюк [17]; М.П. Денисенко і П.Т. Колісніченко [3]; М.О. Кизим, Ю.Б. Іванова та І.О. Губаревої [8] і інших.

Наголошуємо на наявності значного наукового доробку щодо дослідження проблематики забезпечення (управління) економічної безпеки, а також оцінювання рівня економічної безпеки суб'єктів підприємництва. Однак, вважаємо за необхідне розширити наукові дослідження щодо розробки підходів в межах удосконалення оцінювання економічної безпеки на підприємствах машинобудування з врахуванням впливу на машинобудівний бізнес України сукупності економічних викликів.

Мета статті. Розробити та запропонувати для використання сукупність інноваційних рішень удосконалення оцінювання рівня економічної безпеки на машинобудівних підприємствах України з врахуванням впливу на машинобудівний бізнес країни економічних викликів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Український машинобудівний бізнес показує різнонаправлену динаміку розвитку починаючи з 2010 року, що вказує на складну адаптацію українського машинобудування до економічних викликів, які впливали на виробників машинобудівної продукції країни. Кризи у розвитку національної економічної системи, пандемія, процеси євроінтеграції, перехід на постіндустріальну модель розвитку, російське військове вторгнення мали неоднозначний вплив на українське машинобудування та формування економічної безпеки підприємствами машинобудування країни.

Проаналізуємо динаміку ключових економічних показників розвитку українського машинобудування у 2010–2024 роках (останній рік наявної статистичної інформації) у таблиці 1.

Аналіз ключових економічних показників розвитку українського машинобудування у 2010–2024 роках (табл. 1) дозволяє вказати на наступне:

1 Починаючи з 2013 року до 2022 року українське машинобудування перебувало у системній економічній кризі, яка була викликана впливом на машинобудівний бізнес країни сукупності економічних викликів.

2. Ключовими економічними викликами, які впливали на економічну безпеку машинобудівних підприємств України були: системна криза маши-

нобудування (2013–2022 роки); процеси євроінтеграції (з 2014 року і продовжуються); перехід на постіндустріальну модель розвитку (з 2010 року і продовжується); наслідки загальнонаціональних економічних криз (з 2014 до 2017 року (трансформаційна); з 2019 року до 2020 року (пандемія); з 2022 року до 2023 року (російське військове вторгнення)).

3. Починаючи з 2023 року, під впливом сукупності воєнних факторів розвитку економіки України, машинобудівний бізнес країни отримав додаткові стимули для зростання і почався процес відновлення після системної кризи.

Враховуючи виявлені процеси відновлення і зростання українського машинобудування у 2023–2024 роках (табл. 1), наразі українські машинобудівні підприємства потребують пошуку рішень щодо закріплення успіху та формування базису до довгострокового сталого розвитку, де ключове місце повинні займати процеси забезпечення резильєнтності на основі ефективного управління економічною безпекою.

Базисом ефективного управління економічною безпекою в українському машинобудівному бізнесі повинні виступати удосконалені підходи до оцінювання економічної безпеки машинобудівних підприємств (ЕБМП). Удосконалення оцінювання ЕБМП повинно базуватись на сукупності інноваційних рішень.

Враховуючи, що сутнісною характеристикою терміну «інновація» є проникнення одних процесів у інші, або використання елементів одних процесів у інших [11, с. 75], вважаємо доречним процес оцінювання економічної безпеки машинобудівних підприємств базувати на принципах оцінювання кредитоспроможності суб'єктів підприємницької діяльності, що може виступити першим інноваційним рішенням в межах удосконалення оцінювання ЕБМП.

Важливим, з точки зору оцінювання економічної безпеки машинобудівного підприємства, є формування сукупності умов проведення оцінки, які переважно не враховуються або враховуються опосередковано науковцями в межах розробки підходів до оцінки ЕБМП. До ключових умов оцінювання економічної безпеки машинобудівного підприємства слід віднести: вплив макро-, мезо-, мікросередовища; вплив сукупності ключових економічних викликів; головні небезпеки, загрози і ризики для машинобудівного бізнесу; врахування ключових складових ЕБМП; ідентифікацію і врахування відмінностей суб'єктів, що проводять оцінку; врахування передумов проведення оцінювання; визначення мети і завдання оцінки; врахування обсягу та структури ресурсів, які залучені у процедуру оцінки; вибір та використання технологій для проведення оцінювання ЕБМП; вибір методу (методів) проведення оцінки; врахування

Таблиця 1 – Аналіз динаміки ключових економічних показників розвитку українського машинобудування у 2010–2024 роках

Рік	Машинобудування, млн. грн.	Підприємства машинобудування, од.	Зовнішньоторговельне сальдо по продукції машинобудування, млн. дол. США	Чистий прибуток (збиток) підприємств машинобудування, млн. грн.
2010	107868	9195	-3033	4205
2011	150113	8320	-6409	10640
2012	164237	6409	-7441	9269
2013	130730	6724	-7601	2769
2014	113142	6479	-5399	-22380
2015	128497	6865	-3397	-15374
2016	150028	6602	-6655	-732
2017	183447	6682	-9182	6120
2018	218213	6969	-11185	7505
2019	233413	7304	-14129	19852
2020	215145	7409	-12053	-8904
2021	256710	7505	-15841	7053
2022	208050	6084	-10725	-7899
2023	326381	7082	-15557	22034
2024	568656	7882	-20559	53594
Базисне абс. відх.	460788	-1313	-17526	49389
Базисні темпи росту %	527,18	85,72	677,84	1274,53

Джерело: систематизовано автором за даними [4; 5; 6; 7]

нормативно-правових обмежень для проведення оцінювання ЕБМП. Наведене може виступити другим інноваційним рішенням в межах удосконалення оцінювання економічної безпеки машинобудівних підприємств України.

Критичний вплив на сутність та зміст оцінювання ЕБМП мають суб'єкти проведення оцінки, що вимагає їх ідентифікації та визначення відмінностей у проведенні оцінювання економічної безпеки машинобудівних підприємств (табл. 2). Наведене може виступити третім інноваційним рішенням в межах удосконалення оцінювання ЕБМП.

Важливим при оцінюванні економічної безпеки машинобудівних підприємств є врахування розміру машинобудівного бізнесу, що переважно ігнорується науковцями при розробці підходів до оцінки ЕБМП. Наведене може виступити четвертим інноваційним рішенням в межах удосконалення оцінювання економічної безпеки машинобудівних підприємств. Наведемо ключові відмінності у машинобудівному бізнесі в залежності від розміру підприємства, які потрібно врахувати при проведенні оцінки економічної безпеки: мікробізнес – миттєва реакція на зміни, відсутність резервів, критична обмеженість ресурсів, відсутність підготовлених фахівців та цифрових рішень, критична реакція на економічні виклики; малий бізнес – обмеження

по отриманню та обробці інформації, висока гнучкість та адаптивність, обмеженість ресурсів, недостатність кадрів та досвіду, генерування недостатніх обсягів внутрішньої інформації, критична реакція на економічні виклики; середній бізнес – не достатній супротив зовнішньому впливу, обмеженість резервів та ресурсів, складності у підборі методик та цифрових продуктів, проблеми у генеруванні достатніх обсягів внутрішньої інформації, значна реакція на економічні виклики; великий бізнес – низька гнучкість та адаптивність, значні резерви та ресурси, наявність підготовлених фахівців, значний доступ до зовнішньої інформації та генерування великих обсягів внутрішньої інформації, врахування впливу економічних викликів.

Український машинобудівний бізнес потребує удосконалення управління економічною безпекою з врахуванням впливу на машинобудівні підприємства сукупності ключових економічних викликів, що вимагає удосконалення оцінювання ЕБМП на основі розробки і запровадження інноваційних рішень, у першу чергу, організаційного та методичного характеру.

Висновки. Машинобудування в Україні, у сучасних умовах функціонування галузі, вимагає пошуку драйверів забезпечення остаточного виходу з системної кризи, резильєнтності, а також довгострокового сталого розвитку. Одним з клю-

Таблиця 2 – Відмінності суб'єктів оцінювання економічної безпеки машинобудівних підприємств України

Суб'єкти	Джерела інформації	Глибина інформації	Ресурси	Час оцінки	Часовий горизонт	Призначення
Власники	Внутрішні (ВД) та зовнішні джерела (ЗД)	Велика	Великі	Кілька днів	Довго-строковий (ДС)	Оцінка рівня та контроль
Керівники	ВД та ЗД	Велика	Регламентовані	Кілька днів	ДС, середньо- (СС) та коротко-строковий (КС)	Оцінка рівня та управління
Співробітники у сфері ЕБМП	ВД та ЗД	Велика	Регламентовані	Кілька днів	ДС, СС та КС	Управління та забезпечення
Конкуренти	Внутрішня відкрита інформація (ВВІ) та ЗД	Середня	Середні	Кілька днів або годин	ДС, СС та КС	Оцінка рівня і конкурент на реакція
Державні (місцеві) органи влади	Внутрішня спеціалізована інформація та ЗД	Середня	Обмежені	Кілька днів або годин	СС та КС	Оцінка рівня і контроль
Контрагенти	ВВІ та ЗД	Низька	Обмежені	Кілька годин	КС	Оцінка ризиків взаємодії
ЗМІ	ВВІ та ЗД	Низька	Обмежені	Кілька годин	КС	Оцінка рівня та ризиків
Зовнішні аналітики	ВВІ та ЗД	Середня	Середні	Кілька днів або годин	Або ДС, або СС, або КС	Оцінка рівня та проблем

Джерело: власні дослідження

чових драйверів виступає забезпечення рівня економічної безпеки виробників машинобудівної продукції на основі підвищення ефективності управлінських впливів, де ключове місце займає оцінювання ЕБМП. В межах оцінювання економічної безпеки машинобудівних підприємств важливим є врахувати вплив сукупності ключових економічних викликів на машинобудівний бізнес країни.

Проведене дослідження дозволило сформулювати сукупність інноваційних рішень щодо удосконалення оцінювання рівня економічної безпеки виробників машинобудівної продукції в країні з врахуванням впливу на машинобудівний бізнес

України визначеної кількості ключових економічних викликів

Практичне впровадження пропозицій і висновків даної статті слід розглядати в контексті їх важливості для забезпечення економічної безпеки машинобудівних підприємств в Україні в умовах економічних викликів, а також військового та поствійськового розвитку економіки країни.

Перспективи подальших досліджень на основі і з використанням наукових результатів проведеного дослідження, полягають у розкритті напрямів підвищення рівня економічної безпеки на машинобудівних підприємствах України в умовах економічних викликів.

Список використаних джерел:

1. Байдала В., Якимовська А. Концептуальні основи управління економічною безпекою підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2023. Том 322. № 5. С. 289–293.
2. Гавловська Н.І., Матюх С.А., Любохинець Л.С. Оцінювання стану економічної безпеки промислового підприємства. *Development Service Industry Management*. 2023. № 1. С. 6–12.
3. Денисенко М.П., Колісниченко П.Т. Зарубіжний досвід регулювання економічної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 6. С. 15–19.
4. Державна служба статистики України. Валовий внутрішній продукт 2010–2024 роки. 2026. URL: <https://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 26.03.2026).
5. Державна служба статистики України. Кількість діючих суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності за 2010–2024 роки. 2026. URL: <https://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 26.03.2026).
6. Державна служба статистики України. Товарна структура зовнішньої торгівлі за 2010–2024 роки. 2026. URL: <https://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 26.03.2026).
7. Державна служба статистики України. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (без урахування банків) за 2010–2024 роки. 2026. URL: <https://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 26.03.2026).
8. Кизим М.О., Іванов Ю.Б., Губарева І.О. Оцінювання рівня економічної безпеки України та країн Європейського Союзу. *Фінанси України*. 2018. № 4. С. 7–18.
9. Кошельок Г.В., Малікова І.П. Методичні підходи до оцінки економічної безпеки підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Випуск 5 (32). С. 62–69.
10. Кульчицький І.І. Особливості управління економічною безпекою підприємства в кризових умовах. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. № 5. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14574907> (дата звернення: 26.03.2026).
11. Мартинов А.А., Чернодубова Е.В. Дослідження сутності базових категорій інноваційної діяльності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Випуск 18, частина 2. С. 74–79.
12. Миколенко І.Г. Інституціональний механізм забезпечення економічної безпеки підприємств. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. № 1. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-1-1> (дата звернення: 26.03.2026).
13. Оніщенко М.Л., Сюркало Б.І. Особливості механізму управління економічною безпекою підприємства. *Економіка та суспільство*. 2018. Випуск 16. С. 446–452.
14. Пилипенко Н.М. Розвиток методичних підходів до оцінки економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5953> (дата звернення: 26.03.2026).
15. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю., Кравчук Н.М. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства. *Вісник економічної науки України*. 2022. № 1 (42). С. 64–69.
16. Хацер М.В. Ідентифікація та управління фінансовими бізнес-ризиками на машинобудівних підприємствах України як складова забезпечення економічної безпеки. *Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку*. 2025. № 4 (34). DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-1566/2025-4/34-10> (дата звернення: 26.03.2026).
17. Цегельник Н., Ярмолюк, О. Методологічні підходи до оцінки економічної безпеки територіальних громад. *Економіка та суспільство*. 2025. Випуск 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-43> (дата звернення: 26.03.2026).

References:

1. Baidala V., Yakymovska A. (2023) Kontseptualni osnovy upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstv [Conceptual basis of management of economic security of enterprises]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky – Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*, volume 322 (5), pp. 289–293. (in Ukrainian)

2. Havlovska N.I., Matiukh S.A., Liubokhynets L.S. (2023) Otsiniuvannia stanu ekonomichnoi bezpeky promyslovoho pidpriemstva [Assessment of the state of economic security of the industrial enterprise]. *Development Service Industry Management*, № 1, pp. 6–12. (in Ukrainian)
3. Denysenko M.P., Kolisnichenko P.T. (2017) Zarubizhnyi dosvid rehuliuвання ekonomichnoi bezpeky [Foreign experience of economic security regulation]. *Investytsii : praktyka ta dosvid – Investments : practice and experience*, № 6, pp. 15–19. (in Ukrainian)
4. The State Statistics Service of Ukraine (2026) Valovy vnutrishnii produkt 2010–2024 roky [Gross Domestic Product 2010–2024]. Available at: <https://ukrstat.gov.ua> (in Ukrainian)
5. The State Statistics Service of Ukraine (2026) Kilkist diiuchykh subiektiv hospodariuvannia za vydamy ekonomichnoi diialnosti za 2010–2024 roky [The number of active business entities by type of economic activity for the years 2010–2024]. Available at: <https://ukrstat.gov.ua> (in Ukrainian)
6. The State Statistics Service of Ukraine (2026) Tovarna struktura zovnishnoi torhivli za 2010–2024 roky [The commodity structure of foreign trade for 2010–2024]. Available at: <https://ukrstat.gov.ua> (in Ukrainian)
7. The State Statistics Service of Ukraine (2026) Chystyi prybutok (zbytok) pidpriemstv za vydamy ekonomichnoi diialnosti z rozpodilom na velyki, seredni, mali ta mikropidpriemstva (bez urakhuvannia bankiv) za 2010–2024 roky [Net profit (loss) of enterprises by type of economic activity with dividing into large, medium, small and micro enterprises (excluding banks) for 2010–2024]. Available at: <https://ukrstat.gov.ua> (in Ukrainian)
8. Kyzym M.O., Ivanov Y.B., Hubarieva I.O. (2018) Otsiniuvannia rinvnia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy ta krain Yevropeiskoho Soiuzu [Evaluation of the level of economic security of Ukraine and EU countries]. *Finansy Ukrainy – Finance of Ukraine*, № 4, pp. 7–18. (in Ukrainian)
9. Koshelok H.V., Malikova I.P. (2021) Metodychni pidkhody do otsinky ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Methodical approaches to assessing the economic security of the enterprise]. *Skhidna Yevropa : ekonomika, biznes ta upravlinnia – Eastern Europe: Economy, Business, and Management*, volume 5 (32), pp. 62–69. (in Ukrainian)
10. Kulchytskyi I.I. (2024) Osoblyvosti upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstva v kryzovykh umovakh [Features of managing the economic security of an enterprise in crisis conditions]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk – Current issues of economic sciences*, № 5. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14574907> (in Ukrainian)
11. Martynov A.A., Chernodubova E.V. (2018) Doslidzhennia sutnosti bazovykh katehori innovatsiinoi diialnosti pidpriemstva [Research of essence of basic categories of innovative activity of the enterprise]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Uzhorod National University Herald. Series: International Economic Relations and World Economy*, volume 18 (2), pp. 74–79. (in Ukrainian)
12. Mykolenko I.H. (2025) Instytutsionalnyi mekhanizm zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv [Institutional mechanism for ensuring economic security of enterprises]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky – Ukrainian journal of applied economics and technology*, № 1. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-1-1> (in Ukrainian)
13. Onicenکو M.L., Surkalo B.I. (2018) Osoblyvosti mekhanizmu upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstva [Features of the control mechanism of economic safety on the enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, volume 16, pp. 446–452. (in Ukrainian)
14. Pilipenko N.M. (2017) Rozvytok metodychnykh pidkhodiv do otsinky ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Development of methodological approaches to assessing the economic security of an enterprise]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, № 12. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5953> (in Ukrainian)
15. Piletska S.T., Korytko T.Yu., Kravchuk N.M. (2022) Mekhanizm zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Mechanism to ensure economic security of the enterprise]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy – Herald of the economic sciences of Ukraine*, № 1 (42), pp. 64–69. (in Ukrainian)
16. Khatser M.V. (2025) Identyfikatsiia ta upravlinnia finansovymy biznes-ryzykamy na mashynobudivnykh pidpriemstvakh Ukrainy yak skladova zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky [Identification and management of financial business risks at machine-building enterprises in Ukraine as a component of ensuring economic security]. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo: trendy rozvytku – Management and entrepreneurship: trends of development*, № 4 (34). DOI <https://doi.org/10.26661/2522-1566/2025-4/34-10> (in Ukrainian)
17. Tsehelnik N., Yarmoliuk O. (2025) Metodolohichni pidkhody do otsinky ekonomichnoi bezpeky terytorialnykh hromad [Methodological approaches to assessing the economic security of territorial communities]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, volume 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-43> (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 31.03.2026

Дата прийняття статті: 20.04.2026

Дата публікації статті: 05.05.2026